

Tietoa henkilötietojen käsittelystä Understanding bystander anti-racist action in the context of Higher Education -tutkimuksessa

Understanding bystander anti-racist action in the context of Higher Education -tutkimuksessa käytetään aineistona henkilötietoja. Tämän selosteen tarkoitus on antaa tietoa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään tutkimuksessa. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia rekisteröidyillä on.

Tutkimukseen osallistuminen ja henkilötietojen antaminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto
Osoite: PL 3 (Fabianinkatu 33), 00014 Helsingin yliopisto

Tuomas Zacheus
Osoite: PL 54 (Unioninkatu 37), 00014 Helsingin yliopisto

2. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:
Nimi: Viivi Mäkinen
Tiedekunta/osasto/yksikkö: Valtiotieteellinen tiedekunta, sosiaalipsykologia
Osoite: PL 54 (Unioninkatu 37), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelinnumero: -
Sähköpostiosoite: viivi.m.makinen@helsinki.fi

Vastuullinen tutkija:
Nimi: Tuomas Zacheus
Osoite: PL 54 (Unioninkatu 37), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelinnumero: 0440342195
Sähköpostiosoite: tuomas.zacheus@helsinki.fi

3. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaavaan saa yhteyden sähköpostiosoitteesta

4. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Tutkimusprojektissa tutkitaan tekijöitä jotka voivat estää tai edistää korkeakouluopiskelijoiden puuttumista tilanteisiin, joissa jotakuta kohdellaan oppilaitoksessa ikävästi tai epäreilusti heidän etnisen taustansa tai siihen verrattavissa olevan syyn (esim. kieli, kulttuuri, uskonto, kansalaisuus, ihonväri) perusteella. Lisäksi tutkimuksessa kartoitetaan etniseen vähemmistöön kuuluvien opiskelijoiden kokemuksia syrjinnästä ja rasismista opintojen aikana. Tutkimukseen osallistuvia pyydetään ilmoittamaan taustatietoina mm. ikä, sukupuoli, opiskelupaikkakunta, oma ja vanhempien syntymämaa. Jatkotutkimusta ja vastaajien kesken arvottavia palkintoja varten osallistujia pyydetään ilmoittamaan halutessaan sähköpostiosoitteensa erillisellä lomakkeella RedCAP-ohjelman kautta. Yhteystiedot eivät missään vaiheessa yhdisty kyselylomakkeelle annettuihin vastauksiin, ja kerätyt yhteystiedot tuhoetaan tutkimuksen päätyttyä ja arvontojen suorittamisen jälkeen.

Kerättyä aineistoa käytetään tutkimukseen ja rasismia ennaltaehkäisevien ohjelmien laatimiseen. Yksittäisen vastaajan antamia vastauksia ei voi tunnistaa kyselyn tuloksena ilmestyvissä artikkeleissa tai tutkimusraportissa.

Henkilötietoja käsitellään tieteellistä julkaisua varten Helsingin yliopistolla. Tutkijat Tuomas Zacheus ja Viivi Mäkinen vastaavat aineiston käytännön hallinnasta kuten käsiteltävien tietojen minimoinnista, täsmällisyydestä sekä säilytysaikojen määräytymisestä ja asianmukaisten järjestelmien/sovellusten käyttämisestä. Yliopisto ohjaa ja tukee henkilötietojen käsittelyssä suunnittelusta lopullisen työn julkaisuun ja tarjoaa tarvittavan infrastruktuurin sekä välineet tutkimuksen toteuttamiseksi.

5. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Tutkimuksessa kerätään ja tallennetaan epäsuorasti vastaajaan yhdistettäviä henkilötietoja kuten vastaajan sukupuoli ja synnyinmaa. Näitä käytetään raportoinnissa vain tavalla, josta yksittäisen tutkittavan tietoja ei tunnisteta. Yhteystietoja säilytetään yksinomaan jatkotutkimukseen osallistumista ja palkintojen arvontaa varten ja ne hävitetään tutkimuksen valmistumisen jälkeen. Yhteystiedot säilytetään suojatusti erillään analysoitavasta aineistosta.

6. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Tallennettavat tiedot kerätään elektronisella kyselylomakkeella, jonka vastaajat itse täyttävät.

7. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa käsitellään seuraavia tietosuoja-asetuksen 9 artiklan mukaisia erityisiä henkilötietoryhmiä (eli arkaluonteisia henkilötietoja):

Rotu tai etninen alkuperä

- Poliittiset mielipiteet
- Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
- Ammattiliiton jäsenyys
- Geneettiset tiedot
- Biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
- Terveys
- Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Arkaluontoisten tietojen käsittely perustuu tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 2 kohdan j alakohtaan (käsittely on tarpeen tieteellisiä tutkimustarkoituksia varten) sekä tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 7 kohtaan (tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta tieteellistä tutkimusta varten tehtävään tietojen käsittelyyn).

- Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja.

Rikostuomioita tai rikkomuksia koskevien tietojen käsittely perustuu tietosuojalain 7 §:n 1 momentin 2 kohtaan (tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuihin rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyviä henkilötietoja saa käsitellä, jos niitä käsitellään tieteellistä tutkimusta varten).

8. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella:

- yleistä etua koskeva tehtävä:
 - tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi (tietosuojalain 4 §:n 3 kohta)
 - tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi (tietosuojalain 4 §:n 4 kohta)
- tutkittavan suostumus
- rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
- rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen mikä oikeutettu etu on kyseessä:

Jos henkilötietojen käsittely perustuu tutkittavan suostumukseen, tutkittavalla on koska tahansa oikeus peruuttaa suostumuksensa. Suostumuksen peruminen ei vaikuta ennen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen.

9. Tietojen vastaanottajat

Aineiston tallennus toteutetaan Helsingin yliopiston salasana-suojatuilla asemilla. Aineiston keruusta vastaavat Tuomas Zacheus, Viivi Mäkinen sekä tutkimusavustaja Helsingin yliopistosta. Aineisto siirretään myös hankkeen johtajalle Minna Lyonsille Liverpoolin John Moores/Wolverhamptonin yliopistoon. Henkilötietoja ei luovuteta aineiston käsittelystä keruusta vastaavien ulkopuolelle.

10. Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja voidaan siirtää Euroopan talousalueen ulkopuolelle seuraaviin maihin:
Yhdistynyt kuningaskunta

Tietoja saatetaan tutkimuksen kuluessa siirtää myös muissa maissa sijaitseville vastaanottajille, joiden ryhmät on kuvattu edellä kohdassa 9.

Tietojen siirto perustuu EU-komission päätökseen tietosuojan riittävydestä tai komission vakiosopimuslausekkeisiin (https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/international-dimension-data-protection/standard-contractual-clauses-scc_en), joilla henkilötietojen vastaanottaja sitoutuu noudattamaan lausekkeiden mukaisia tietosuojavaatimuksia.

11. Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

12. Henkilötietojen suojaus

Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja.

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla:

- käyttäjätunnus ja salasana
- käytön rekisteröinti/lokitus
- kulunvalvonta
- salaus/kryptaus
- kaksivaiheinen tunnistautuminen
- muu, mikä:

Manuaalista (esim. paperimuodossa tai muuten aineellisessa muodossa) olevaa aineistoa suojataan seuraavilla tavoilla: vain anonymisoitua aineistoa säilytetään manuaalisessa muodossa esimerkiksi raportin kirjoitusvaiheessa. Lisäksi manuaalista, anonymisoitua aineistoa säilytetään lukituissa tiloissa.

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Rekisterinpitäjä kerää henkilötiedot ilman suoria tunnistetietoja
- Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa ja säilytetään erillään analysoitavasta tutkimusaineistosta
- Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

13. Henkilötietojen käsittelyn kesto tässä tutkimuksessa

Kyselyaineisto anonymisoidaan, kun tutkimusaineisto on kokonaan kerätty (arvio: syksy 2023). Henkilötietoja säilytetään yksinomaan jatkotutkimukseen osallistumista ja arvontoja varten ja ne hävitetään tutkimuksen valmistumisen jälkeen.

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusaineisto hävitetään

Tutkimusaineisto säilytetään tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden arvioimista varten:

ilman suoria tunnistetietoja tunnistetiedoin

Tutkimusaineisto säilytetään myöhempää, yhteensopivaa tieteellistä tutkimusta varten tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisesti:

ilman suoria tunnistetietoja tunnistetiedoin

Tutkimusaineiston säilytys perustuu tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtiin. Tutkimusaineiston uudesta tutkimuskäytöstä lähetetään rekisteröidyille uusi tietosuojailmoitus, paitsi jos rekisterinpitäjä ei enää pysty tunnistamaan rekisteröityjä tutkimusaineistosta.

Uudesta tutkimuksesta ei voida lähettää ilmoitusta rekisteröidylle myöskään silloin, jos tietojen toimittaminen olisi mahdotonta tai kohtuuttoman vaivalloista tai jos se estäisi tai vaikeuttaisi suuresti tutkimustarkoitusten saavuttamista (tietosuoja-asetuksen 14 artiklan 5 kohdan b alakohta).

Missä aineistoa säilytetään ja kuinka kauan: Kyselyaineisto säilytetään Helsingin yliopiston palvelimella raportin kirjoittamisen asti (arvio 1.12.2024, lopullisen raportin arvioitu valmistumisaika). Kyselyaineisto tarjotaan tallennettavaksi Yhteiskuntatieteellisen tietoarkistoon ilman tunnistetietoja ja anonymisoituna.

15. Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 1 mainittu yhteyshenkilö.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:

- saada pääsy omiin tietoihin
- oikaista tietojaan
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa omien tietojensa käsittelyä
- siirtää tiedot rekisterinpitäjältä toiselle
- vastustaa tietojen käsittelyä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Rekisteröity ei kuitenkaan voi käyttää kaikkia oikeuksia kaikissa tilanteissa. Tilanteeseen vaikuttaa esimerkiksi se, millä perusteella henkilötietoja käsitellään.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaikuttetun verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Oikeuksista poikkeaminen

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista.

Tarvetta poiketa rekisteröidyn oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Vaihde: 029 56 66700
Faksi: 029 56 66735
Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi